

23.4.2024

Valtiovarainministeriölle

**LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEEN SISÄLTYVÄSTÄ EHDOTUKSESTA FINANS-
SIALAN ASIAKASBONUSTEN VEROTUSKÄYTÄNTEIDEN UUDISTAMISEKSI: HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUN-
NALLE LAEIKSI VUODEN 2025 TULOVEROASTEIKOSTA JA TULOVEROLAIN MUUTTAMISESTA
VN/1169/2024**

YLEISET KOMMENTIT

LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö kiittää mahdollisuudesta lausua ehdotuksesta uudistaa finanssialan asiakasbonuskäytänteet. Laadittu esitysluonnos käy kattavasti ja selkeästi läpi finanssialan asiakasbonusten nykykäytännöt sekä niihin liittyvät ongelmakohdat. Nykytilan analyysistä on johdettu hyvin perusteltu näkemys siitä, että nykytilan selkeyttäminen vaatii lainsäädäntötasoista sääntelyä.

**Tuloverolakiin ehdotetaan muutosta, joka säätelisi finanssituotteista kertyvät asiakasbonukset pääoma-
tulona verotettaviksi, ellei niitä kohdistettaisi edellä mainittuihin finanssituotteisiin liittyviin palveluihin.**

Kuten esitysluonnoksessa on ehdotettu, **vahinko- ja riskivakuutuksen perusteella kertyvien asiakasbonus-
ten verovapaus on edelleen perusteltua jo nykyisen verotuskäytännön nojalla**, jonka mukaan pelkästään
vahinkovakuutuksen perusteella kertyvät bonukset ovat saajalleen verovapaata tuloa. Nykyistä verotuskäy-
täntöä ei ole syytä tältä osin muuttaa, mutta on hyvä, että näiden bonusten verokohtelu selkeytetään tulo-
verolakiin tehtävällä muutoksella.

Luonnoksessa todetaan niin ikään oikein ja perustellusti, että pelkästään vahinkovakuutuksen perusteella
kertyvissä hyvityksissä on kyse tietyn vakuutus tuotteen ostamisesta ja sen perusteella kertyvästä jälkikä-
teen myönnettävästä alennuksesta eikä siis varallisuuden perusteella kertyvästä tulosta. Yksityishenkilöiden
jälkikäteenkään saamia alennuksia elantomenoihin kuuluvien tuotteiden tai palveluiden ostohinnasta ei tu-
loverotuksessa yleensä pidetä veronalaisina. Tällaisiin elantomenoihin kuuluvat myös vahinko- ja riski-
vakuutusten vakuutusmaksut, koska niiden perusteella kertyvät bonukset eivät kerry varallisuuden perus-
teella siten kuin sijoitusten ja säästöjen määrän tai arvon perusteella kertyvät bonukset. Vahinko- ja riskiva-
kuutusten vakuutusmaksujen perusteella kertyvien asiakasbonusten verollisuudesta ei siten ole syytä sää-
tää muiden elantomenojen perusteella kertyvistä asiakasbonuksista poikkeavasti.

Esityksen keskeisenä lähtökohtana on myös Kilpailu- ja kuluttajaviraston (KKV) aloite 29.3.2021, jonka
mukaan luonnollisen henkilön pääomatuloverotuksen alaisista finanssituotteista kertyviä asiakasbonuksia
ei tulisi voida käyttää verovapaasti vahinko- tai riskivakuutusmaksujen suorituksiksi. LähiTapiola yhtyy tä-
hän KKV:n aloitteeseen ja pitää luonnoksessa tältä osin esitettyä perusteltuna.

KKV:n mukaan Verohallinnon tällä hetkellä soveltama tulkinta ohjaa siirtämään sijoituksista ja luotoista ker-
tyvät euromääräisesti suuret bonukset muihin tuotteisiin, erityisesti vakuutuksiin, vääristä en näin markki-
natoimijoiden välistä kilpailua ja aiheuttaen hyvinvointitappioita.

KKV:n mukaan Verohallinnon ohjeen mukaisessa pankki- ja vakuutusalan bonusten verokohtelussa on kyse
verotuesta, joka johtaa siihen, että suuri määrä luottojen ja säästöjen perusteella syntyviä bonuksia ohjau-
tuu vakuutus tuotteisiin sen vuoksi, että Verohallinnon ohjeessa vakuutusmaksut rinnastetaan palvelumak-
suihin. Tämä asettaa KKV:n mukaan vakuutusmarkkinoiden toimijat perusteettomasti keskenään erilaiseen
kilpailuasetelmaan ja vääristää kilpailua vakuutusmarkkinoilla.

23.4.2024

LähiTapiola yhtyy KKV:n näkemykseen ja katsoo, että nykyinen käytäntö, jossa finanssituotteista kertyvillä veronalaisilla bonuksilla voidaan kuitenkin käytännössä maksaa bonuksen veronalaisuus välttämättä verovaapaasti vahinkovakuutuksen vakuutusmaksuja, vääristää kilpailua vakuutusmarkkinoilla. Kuten KKV:n aloitteessakin on todettu, tätä ei voida tuloverotuksessa pitää Verohallituksen ohjeen mukaisena tavanomaisena ja kohtuullisena alennuksena, joka olisi verovapaa.

Esitys käy läpi asiakasbonusten käytön rajoituksia ja eri toteuttamisvaihtoehtoja esitysluonnoksessa esitettylle vaihtoehdolle. **LähiTapiola yhtyy esityksen näkemykseen siitä, että asiakasbonusten käyttöä ei ole syytä rajoittaa yhden yhtiön sisälle.**

LähiTapiola yhtyy esityksen perusteluihin, joiden mukaan finanssialan yrityksillä tulee voida olla erilaisia yhtiörakenteita ja toisiaan tukevia toimintoja sijoitettuna erillisiin yhtiöihin, mihin asiakasbonusten käytön rajoittamisella yhteen yhtiöön voisi olla tarpeettomia vaikutuksia.

Niin ikään asiakkaalle kävisi silloin vaikeaksi arvioida, onko bonus veronalaista pääomatuloa vai verovapaa asiakasalennus. Veronalaisuus voisi näyttäytyä asiakkaille sattumanvaraisena ja vaikeasti hahmotettavana, kun erilaisia keskittämisalennuksia yleisesti muuten myönnetään markkinoilla.

Nykyisessä oikeuskäytännössä on jo luotu tuloverotuksen yleisten periaatteiden ja systematiikan pohjalta periaatteet, joiden mukaisesti myös finanssituotteista kertyvät bonukset voidaan katsoa tavanomaisiksi ja kohtuullisiksi verovapaiksi alennuksiksi tai hyvityksiksi. Esitys säilyttää pitkälti nämä periaatteet, minkä lisäksi siinä on huomioitu KKV:n perustellusta aloitteesta esittämä muutos.

Alennusten ja hyvitysten käyttöä finanssialalla ei ole syytä eikä tarpeen rajoittaa enempää kuin esityksessä on ehdotettu. Finanssialaa ei ole syytä asettaa kokonaan eri asemaan kuin muita toimialoja, joissa erilaiset asiointivolyymiin perustuvat alennukset ja hyvitykset ovat mahdollisia ja joissa niitä on yleisesti mahdollista saada ryhmän muiden yhtiöiden tai yhteistyökumppanien tuotteista ja palveluista.

YKSITYISKOHTAISET KOMMENTIT

LähiTapiola ehdottaa yksityiskohtaisina kommentteinaan kahta tarkennusta luonnoksen teksteihin:

Ensiksi: Säännösehdotuksen mukaan *“luonnollisen henkilön veronalaista pääomatuloa on asiakasbonus, -hyvitys, -alennus tai muu vastaava asiakkuuteen perustuva rahanarvoinen etu, jos etu kertyy tai sen määrä muodostuu yksityistalouden luottojen, talletusten, sijoitusten, sijoitusvakuutusten, vakuutusmuotoisten sijoitustuotteiden tai kapitalisaatiosopimusten määrän tai arvon perusteella.”*

LähiTapiola kiinnittää huomiota sanan “määrä” tulkinnallisuuteen säännöstekstissä. Esityksen perusteluissa on aiheellisesti täsmennetty, että veronalaista etua ei muodostuisi pelkästään asiakkuuteen (tai omistajuuteen) perustuvista asiakaseduista edellyttäen, että bonus ei kertyisi sijoitustuotteiden määrän tai arvon perusteella. Luonnoksen mukaan esimerkiksi pelkästään asiakkuuteen perustuvat erilaiset keskittämisalennukset eivät jatkossakaan muodostaisi veronalaista etua, ja samoin asiakkuuteen perustuvaksi eduksi katsottaisiin myös esimerkiksi tietyille asiakasryhmälle, kuten esimerkiksi asuntolaina-asiakkaille, myönnettävät edut.

LähiTapiolan käsityksen mukaan sanalla “määrä” on tarkoitettu nimenomaan rahallista tai euromääräistä määrää, kuten myös sanalla “arvo”, eikä esimerkiksi asiakkaalla olevien joidenkin säännöksessä tarkoitettujen sijoitustuotteiden eri tuotelajeihin kuuluvien erillisten tuotteiden lukumäärää. Siten edun ei katsottaisi LähiTapiolan käsityksen mukaan kertyvän “määrän” perusteella, vaikka edun määrä olisi kytketty sellaisten sijoitustuotteiden (esim. asuntoluotto, rahastosijoitus ja talletus) lukumäärään, joita asiakkaalla on, kunhan

23.4.2024

edun määrä ei ole kytketty näiden sijoitustuotteiden arvoon tai rahalliseen määrään siten, että etu kasvaisi tai vähenisi tuotteen määrän (esim. asuntoluoton määrän) kasvaessa tai vähetessä. Muunlainen tulkinta rajoittaisi mahdollisuutta antaa asiakkuuteen perustuvia alennuksia sekä keskittämisalennuksia. Lisäksi asiakkaalla olevien tuotteiden lukumäärän perusteella kertyvän edun ei voitaisi katsota kertyvän varallisuuden perusteella, kuten säännösehdotuksessa tarkoitetut veronalaiset edut.

LähiTapiola ehdottaa, että sanan ”määrä” sisältöä tarkennettaisiin laissa ja sen perusteluissa myöhempien tulkintaepäselvyyksien välttämiseksi. Esitämme alla vaihtoehtoisia tapoja tarkennuksen tekemiseen:

1. Poistetaan lakitekstistä sana ”määrä” seuraavasti: *”Luonnollisen henkilön veronalaista pääomatuloa on asiakasbonus, -hyvitys, -alennus tai muu vastaava asiakkuuteen perustuva rahanarvoinen etu, jos etu kertyy tai sen määrä muodostuu yksityistalouden luottojen, talletusten, sijoitusten, sijoitusvakuutusten, vakuutusmuotoisten sijoitustuotteiden tai kapitalisaatiosopimusten arvon perusteella.”*
2. Lakitekstissä täsmennettäisiin sana ”määrä”: *”Luonnollisen henkilön veronalaista pääomatuloa on asiakasbonus, -hyvitys, -alennus tai muu vastaava asiakkuuteen perustuva rahanarvoinen etu, jos etu kertyy tai sen määrä muodostuu yksityistalouden luottojen, talletusten, sijoitusten, sijoitusvakuutusten, vakuutusmuotoisten sijoitustuotteiden tai kapitalisaatiosopimusten **rahallisen** määrän tai arvon perusteella.”*
3. Lain perusteluissa tulisi mainita, että ”määrällä” tarkoitetaan rahallista määrää, eikä sillä tarkoiteta tilannetta, jossa etu kertyisi asiakkaalla olevien eri sijoitustuotteiden lukumäärään perusteella, kun annettavan edun suuruuteen ei vaikuta asiakkaalla olevan sijoitustuotteen rahallisen määrän tai arvon vaihtelu siten, että rahallisen määrän tai arvon kasvaessa tai vähetessä myös edun määrä vastaavasti kasvaisi tai vähenisi. Tässä tapauksessa edun katsottaisiin siis kertyvän asiakkuuden perusteella. Etu ei kertyisi luonnollisesti määrän tai arvon perusteella silloinkaan, jos edun saamisen edellytyksenä olisi esimerkiksi se, että asiakkaalla on jonkun tietyn määräinen tai arvoinen tuote, esimerkiksi tietyn määräinen asuntolaina (asiakkuusedellytys), kunhan tämän tuotteen määrä tai arvo ei muuten vaikuta edun suuruuteen.

Toiseksi: LähiTapiola ehdottaa korjausta luonnoksen sivulla 11 olevaan seuraavaan tekstiin:

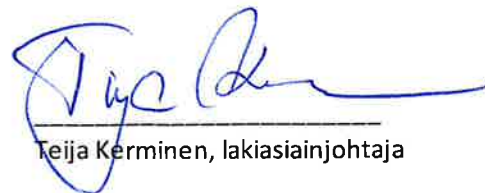
*” Myöskään vahinkovakuutusten ja muiden vakuutusten kuin säännöksessä mainittujen **sijoitussidonnais-**ten vakuutusten perusteella muodostuvia etuja ei pidettäisi veronalaisena tulona.”*

LähiTapiola huomauttaa, että tekstissä ”sijoitussidonnaisella” vakuutuksella lienee tarkoitettu kaikkia erilaisia sijoitus- ja säästövakuutuksia, ts. muita kuin vahinko- ja riskivakuutuksia. ”Sijoitussidonnaisen” vakuutuksen voidaan kuitenkin ymmärtää viittaavan vain vakuutusluokista annetun lain (18.7.2008/526, muutoksineen) 15 §:ssa tarkoitettuihin sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin, jotka ovat sijoitus- ja säästövakuutuksia mutta vakuutuslajina suppeampi. Tekstissä olisi selkeämpi puhua tältä osin esimerkiksi säästö- tai sijoitusvakuutuksista.

Yhteenveto: LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö näkee ehdotuksen kannatettavana edellä esitetyn tarkentavin muutoksin

Hanna Hartikainen, toimitusjohtaja

Teija Kerminen, lakiasiainjohtaja

LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö
Espoossa 29.4.2024